

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

Instellingen in het hoger onderwijs ontvangen een rijksbijdrage voor het verzorgen van onderwijs die wordt berekend op basis van een onderwijsopslag, het aantal verleende graden en het aantal inschrijvingen. In artikel 4.8, derde lid, van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 wordt op die berekeningswijze een uitzondering gemaakt voor de Open Universiteit ten aanzien van het aantal inschrijvingen. Inschrijvingen aan de Open Universiteit komen niet in aanmerking voor bekostiging. In het programma BRON-HO (gegevensverstrekking van HO-instellingen aan DUO) werd een aantal jaar geleden reeds voorzien dat de Open Universiteit de benodigde informatie aan DUO zou leveren ten behoeve van bekostiging van graden én inschrijvingen. De benodigde informatie voor graden wordt inmiddels door DUO geregistreerd en behaalde graden aan de Open Universiteit worden inmiddels bekostigd, maar de bekostiging van inschrijvingen is destijds geparkeerd. Er zou wellicht sprake zijn van afschaffing van de huidige vorm van bekostiging van deeltijdonderwijs, waaronder de Open Universiteit (uitspraken richting Tweede Kamer van voormalig staatssecretaris Zijlstra). Na het verschijnen van het advies 'Flexibel hoger onderwijs voor volwassenen' van de commissie Rinnooy Kan, waarbij geadviseerd wordt om eerst te starten met experimenten in het deeltijdonderwijs en niet direct over te stappen op een nieuw systeem, zien OCW en de Open Universiteit geen reden om de eerder gemaakte afspraak, ten aanzien van het bekostigen van inschrijvingen, nog langer te parkeren. Als gevolg hiervan hebben OCW en Open Universiteit de afspraak gemaakt dat de OU vanaf begrotingsjaar 2018 mede bekostigd gaat worden op basis van het aantal inschrijvingen voor onderwijseenheden. Hiervoor dient het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 aangepast te worden.

2. Wie zijn betrokken?

Binnen het ministerie van OCW zijn de directies Hoger Onderwijs & Studiefinanciering, Kennis, Financieel-Economische Zaken en Wetgeving & Juridische zaken betrokken bij dit wijzigingsbesluit. Vanwege het groene onderwijs is het ministerie van Economische Zaken ook geconsulteerd. Daarnaast spelen de Onderwijsinspectie en de Dienst Uitvoering Onderwijs en de Onderwijsinspectie een belangrijke rol bij de implementatie van het besluit. De VSNU is ook betrokken, evenals de Open Universiteit.

3. Wat is het probleem?

De onderwijsbekostiging van de Open Universiteit bestaat momenteel uit een vaste voet (onderwijsopslag) en een variabel deel op basis van het aantal verleende graden. Andere bekostigde ho-instellingen ontvangen onderwijsbekostiging op basis van het aantal graden én het aantal inschrijvingen. De Open Universiteit behoort tot de bekostigde instellingen in het hoger onderwijs zoals vermeld in artikel 1.8, eerste lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Het is om redenen van rechtsgelijkheid wenselijk om de bekostiging voor HO-instellingen zo veel mogelijk op een lijn te stellen. Ten eerste leidt het huidige verschil er toe dat de OU niet in dezelfde mate als andere bekostigde instellingen in het hoger onderwijs de gevolgen ondervindt van generieke kortingen of intensiveringen in het variabele deel van de onderwijsbekostiging. Generieke maatregelen worden doorgaans verrekend via het variabele deel (inschrijvingen en graden) van de onderwijsbekostiging. Bij een bezuiniging/intensivering daalt/stijgt de vergoeding per inschrijving en graad. Ten tweede is het zo dat wanneer het aantal bekostigde inschrijvingen of bekostigde graden van een instelling stijgt dan wel daalt, de rijksbijdrage voor een bekostigde instelling als gevolg daarvan toe- dan wel afneemt. Voor de OU

geldt dat op dit moment niet. Het is wenselijk om bekostigde instellingen zo veel mogelijk gelijk te behandelen zodat iedereen in dezelfde mate last dan wel profijt heeft generieke maatregelen en wijzigingen in het aantal inschrijvingen.

4. Wat is het doel?

Het doel van de wijziging is om de bekostigingssystematiek van de Open Universiteit meer op een lijn te stellen met de bekostigingssystematiek van andere bekostigde instellingen in het hoger onderwijs. De bekostiging van inschrijvingen aan de Open Universiteit wordt vanaf 2018 niet op exact dezelfde wijze vormgegeven als de bekostiging van inschrijvingen aan andere bekostigde instellingen in het hoger onderwijs. Bij andere HO-instellingen is er sprake van een jaarinschrijving voor een opleiding. Voor iedere bekostigde inschrijving op de peildatum van 1 oktober ontvangt de instelling een vast bedrag per jaar. Studenten aan de Open Universiteit schrijven zich echter in voor een of meer onderwijseenheden. Door de modulegewijze benadering is het totaal aantal afgenomen ECTS per student per jaar aan de Open Universiteit lager dan bij andere bekostigde instellingen in het hoger onderwijs. Daarom is voor de Open Universiteit gekozen voor bekostiging op basis van het aantal afgenomen onderwijseenheden een plaats van een vast bedrag per student per jaar.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het formuleren van bekostigingsvoorschriften is een overheidstaak. Het is wenselijk om de hierboven beschreven problemen op te lossen. Hiervoor is een wijziging van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 noodzakelijk.

6. Wat is het beste instrument?

Het beste instrument is regelgeving omdat de bekostigingsvoorschriften in een AMvB zijn vastgelegd. Het voorstel vergt een aanpassing van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 voor de artikelen die betrekking hebben op de vaststelling en de omvang van de landelijk beschikbare rijksbijdrage en waarin de positie van de Open Universiteit beschreven wordt.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Algemeen

Als gevolg van dit besluit zal de wijze van bekostigen van de Open Universiteit wijzigen. Vanaf het begrotingsjaar 2018 wordt de rijksbijdrage voor de Open Universiteit vanwege het verzorgen van onderwijs gebaseerd op het aantal verleende graden, een onderwijsopslag én op basis van het aantal inschrijvingen voor onderwijseenheden. Door de Open Universiteit vanaf 2018 ook te bekostigen op basis van het aantal inschrijvingen wordt de bekostigingssystematiek voor de Open Universiteit verder gelijkgesteld aan de bekostigingssystematiek van andere bekostigde instellingen in het hoger onderwijs. Hierdoor zal de hoogte van de rijksbijdrage voor de Open Universiteit wijzigen wanneer het aantal inschrijvingen voor onderwijseenheden wijzigt. Voor studenten en de overige bekostigde instellingen in het hoger onderwijs heeft dit besluit geen gevolgen. Dit besluit beïnvloedt op geen enkele manier de studenten en leidt niet tot een belemmering van de flexibiliteit die zij ervaren bij het studeren aan de Open Universiteit. Er is reeds sprake van berichtenuitwisseling tussen OU en DUO. Additioneel zullen nu gegevens geleverd moeten worden over inschrijvingen ten behoeve van variabele bekostiging en beleidsinformatie.

Financiële aspecten

De overgang naar de nieuwe bekostigingswijze van de Open Universiteit wordt budgettair neutraal vormgegeven. Het benodigde bedrag voor variabele bekostiging (bekostiging van inschrijvingen voor onderwijseenheden) van de Open Universiteit zal in 2018 in mindering worden gebracht op de

onderwijsopslag die de Open Universiteit ontvangt. Daarna zal de groei dan wel afname van het aantal inschrijvingen aan de Open Universiteit, conform andere bekostigde instellingen in het hoger onderwijs, meelopen in de jaarlijkse referentieraming.

Administratieve lasten

Bij de voorbereiding van dit besluit is nagegaan of er sprake is van administratieve lasten. Deze gevolgen zijn in kaart gebracht met behulp van het standaardkostenmodel voor de administratieve lasten. De wijziging in de incidentele administratieve lasten voor de Open Universiteit wordt geraamd op circa € 45.000 voor het aanpassen van de systemen om informatie over inschrijvingen voor modules door te kunnen zetten naar DUO. De wijziging in de structurele administratieve lasten voor de Open Universiteit na implementatie van het besluit wordt geraamd op circa € 10.000 per jaar vanaf 2017. Dit betreft het uitbreiden van de accountantscontrole ten behoeve van controle op de inschrijvingen. Er zijn geen andere structurele of eenmalige administratieve lasten als gevolg van dit besluit voorzien.